

HIND 5 SENTI

Õpilasteleht

MUUGIL NELJAPÄEVITI

Tänast lehte 10 lehekülge

Toimetuse ja talituse:

TARTUS, Promenadi 2. Õ/k. „Kooli-
vara“, telef. 8-29.

Tallinna abitalitus:

V. Roosikrantsi 3. K. k-ü. „Töökool“.
Posti jooksev arve nr. 2188.

Tellimiste ja kuulutuste tariifid vii-
masel leheküljel.

NR. 21

13. MÄRTS 1935

III AASTAK.

Teadaanne

Alates 1. märtsist oleme „Õpilasteleht“ väljaandmise ja kõik sellega seoses olevad õigused ja kohustused üle annud Tartumaa Õpetajate Liidule, kes meie poolt alatud sihte hoides „Õpilasteleht“ väljaandmist jätkab.

„Õpilasteleht“ abitalitus jääb endiselt K. K.-Ü. „Töökooli“, V. Roosikrantsi 3.

Tänades kõiki lugejaid, kaastöölisi ja ärisõpru lehele osutatud tähelepanu eest ja lootes, et õpilaskond endise innuga oma lehe ümber koondub, moodustades ühtlase ja tugeva pere, kes teadlik oma jõus,

jääme parimate soovidega

K. k/ü. „Töökool“.

TEATAME, et oleme K. K.-Ü. „Töökoolilt“ üle võtnud „Õpilasteleht“ väljaandmise. Tegevtoimetajaks jääb endiselt koolikirjanik M. Nurmik.

Uskudes, et „Õpilasteleht“ praegused sõbrad ka edaspidi oma häälekandjale senist usaldust, lugupidamist ja truudust osutavad, püüame ka omalt poolt kõik teha, et lehe sisu muutuks noorte soovide kohaselt senisest veel huvitavamaks, väärtuslikumaks ja mitmekesisemaks.

Jääme lugupidamisega

Tartumaa Õpetajate Liit.

Osav. Amon

Põhjala

Mu kodumaa, nii kallid sa,
su pinnal viibin rõõmuga!
Mu kodumaa on Põhjala,
siin ilus on mul elada.

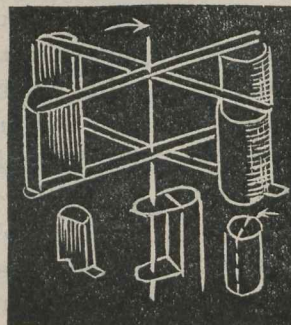
Siin valge lumi varjab maad,
puud härmahtes hiilgavad;
siin sini-särav taevatelk
ning purpurne on päiksehelk.

Siin järvi katab sile jää,
jääl uisutada ülihää;
siin tasased on lumeteed,
kus söidavad need saanid, reed.

Mu kodumaa, mu Põhjala
on mulle armas lõpmata.
Ei sinust suuda lahkuda,
mu Põhjala, mu kodumaa!

Tuulerootor

Selle valmistamiseks vajame: kaks plekkpurki, mis tulevad pikuti lõhki lõigata, neli liistukest, meetripikkune ümmargune raudvarras, plekiriba, mis hoiab saadeldist soovitavas kohas, ja näputäis naelu. Kuidas seda valmistada, selgub juuresolevast pildist. — Rootori kausikesed püüavad ka

kõige kergema tuulekese kinni, mis paneb rootori tugevasti keerlema. Nupukamad konstruktorid leiavad peagi abinõu, kuidas rootori

jõudu rihmade või hammasrataste abil üle kanda ja kas või väike elektridünamo undama panna.

Suur kanakull

lendas tuvi taga ajades ühes tuviga akna kaudu Kose koolimaja pööningule. Koolipoisid ja meeriõpilased märkasid seda, tormasid pööningule, sulgesid akna ja püüsid kulli elusalt kinni. Nüüd on koolil uhke õppeabinõu — elus kanakull. Esiialgu vaadatakse röövlindu puuris, kuid hiljem tehakse tast koolile topis.

Uusi üllatusi

toob --Õpilasteleht“ igas järgmises numbris! Tänini tundsimisega vee-, auru- ja tuuleturbiine. Nüüd on aga „Õpilasteleht“ leiutanud sootuks uue jõuallika — liivaturbiini, mida võib hää eduga ära kasutada mitmeigi naljanumbri sooritamisel. Selle konstrueerimise saladuse avab teile järgmine „Õpilasteleht“! Jälgige!

Palvepäevaks

See oli kord minu lapsepõlves. Uudishimuliku pisikese poisina istusin ema kõrval kirikupingis. Meie taga nuttis keegi vanamees. Oma kõikteadjalt emalt pärisin siis salaja kõrva sosistades: „Ei tea, miks see inimene nutab meie taga.“

Nagu vastust otsides pööras oma palvehardusest eksitatud ema palge kord seljataha ja lausus siis: „Tal on vist kahju kellestki.“ Lühikese aja järele aga lisas ta sinna juure: „Või kahetseb ta oma pattu!“

Või kahetseb ta oma pattu. Kuis see pakitses põues ja kipitas keelel veel edasi pärida, et miks siis nutetakse, kui ollakse pattu teinud.

Ometi ei julgenud enam eksitada emakest, sest ta kuulas nii tähelepanelikult ja pühkis puhta taskurätikuga tihti niiskeid silmi. Siis vahtisin aineti tema otsa. Imeline lugu — miks emagi nuttis, mis võis küll olla tema kurvastuse põhjuseks? Või, või — ei seda oli nii raske uskuda — tundis ta ka end süüdlasena ja kahetses ka nüüd seda pisaratega?

Katsusin meele tuletada, kus see võis küll juhtuda, et tema oli ülekohtune. Mõne korra ei lubanud ta mind porise ajaga õue minna, teinekord tõreles, siis kui olin leotanud jalad ja rõivad. Aga kas sellepärast maksis nutta. Olin selle

ammugi juba unustanud, sest ta parandas ju oma pahandamised kõik nii ruttu jälle selle imehullusega, mida üksi tema juures olime tundma õppinud.

Mul sai süda nii härdaks sellele mõeldes, et tundsin, kuidas kaks sooja märga jutti valgusid üle põse mida katsusin kuuekäisega kuivatada. Ent minu ettevaatamatu nina nortsumine reetis mind. Sellest jätkus, et ema tähelepanu mulle köita. Õnneks ei küsinud ta poole sõnagagi minu pisarate põhjust, ainult silitas kord õrnalt üle oma pisikese poisi kollase päa.

Jumalateenistuse lõppedes sammusime kõrvuti vaikides koju.

Aidates päästa mu palitu nõöpe, küsib emakene korraga: „Aga miks sa nutsid kirikus?“ Alles pika ootamise järele sai ta mult vastuse: „Ma — ma kartsin, et sa olid kurb oma patu pärast.“

Sellejärele vaatas ta mulle otsa nii õrnalt nagu oleksin talle suure ootamatu kingituse üle annud...

Sellest pühapäevast on nii palju aega möödunud. Aga mu muinasmaa elamuste mälestusist kangastub ta ikka jälle üles, nii mitu korda kui ma kohtan inimesi, kes oma patu pärast on nutnud. Igal palvepäeval siis küsivad nad enestelt, kui suur on nende süü. Aga ma ei tea, kas nad kõik sellepärast kurvad on. Või on ehk inimesed nüüd paremaks saanud kui ükskord! *Harry Haamer.*

NÄDALAJA JUUDI SEID

Kodumaalt

EESTI VABADUSSÕDA läks viimaste arvestuste järgi maksma 7,2 miljonit naelsterlingit (1 naelsterling on 18 krooni).

ÜLEVIRUMAALINE laste laulupidu peetakse eeloleval suvel, 2. juunil Rakveres.

NELI SAAREMAA hülgekütti on kadunud, eralendur Wunn ega jäälohkuja „Tasuja“ ei leidnud neid merelt.

RIIGIVANEMALE saabus Palestiinasse väljarännanud juudidelt auaadress, milles Eesti riigile soovitakse õnne ja tänumeeles tuletatakse meele Eesti riigi hääd suhtumist vähemusrahvustele.

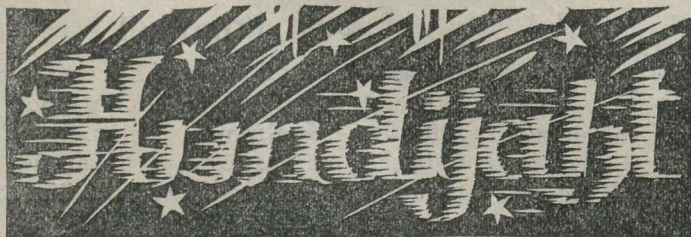
ELVA NOORKOTKASTEST on moodutatud Elva tuletõrje seltsi juure noorte jaoskond, mis on alustanud agarat tegevust.

Välismaalt

TSHEHHOSLOWAKKIA president Masaryk pühitses möödunud neljapäeval oma 85 sünnipäeva.

35 KRAADI KÜLMA Celsiuse järgi oli Saksamaal Iseris. Selle ligidal Breslaus oli 20 kraadi ja Hirschbergis 25 kraadi külma.

Võistlustöö

Päike paistis soojalt üle lumevälja, mis sätendas silmipimestavalt. Eemal, lumiste põldude taga oli mets kaetud ilusa valge vaibaga. Õhtul oli rohkesti lund sadanud ja seega kogu loodus ilusas talvehtes. Kõrgete lumeküngaste tagant paistis väike talumajake.

Säält tuligi suuskadel kaheksaastane poiss. Kii- resti libises ta mäest alla, jättes värsked suusajälgi lumme. Kergete tõugetega liikusid suusad lumel.

Üksik vares, nähes liginevat inimest, tõusis põlult lendu. Suusataja oli Mäe talu noor perepoeg Jaan, kes proovis uusi suuski, mis ta jõuluks endale saanud. Poiss ruttas Kuusiku talu poole, mis asus

siin ligidal. Juba see paistiski säält metsa poolt. Õues talitas sulane loomi.

„Noh, mis sa, Jaan, siit meie poolt otsid?“ küsis sulane.

„Kas Jüri on kodus? Tahtsin teda kutsuda suusatama.“

„Vaata, säält ta juba tulebki!“

Tõesti ilmus uksele samavanune poiss. Rõõmuga jooksis ta läbi värskel lume Jaanile vastu.

„Sind just ootasingi kogu aeg. Suusad on ka juba valmis!“ hüüdis Jüri õhinaga. „Aga tead, need lollid hundid on käinud meie juures ja viinud ära tubli Pontu. Näe, säält veel praegugi järgi verised jäljed,“ näitas kurvast Kuusiku poiss. „Aga ma ei jäta,“ ütles ta vihaga, „võtan suusakepi ja teen kõigil huntidel nahad tuliseks. Kas tahad ka tulla?“

„Muidugi, muidugi,“ oli Jaan nõus.

Jüri pani suusad jalga ning mõlemad poisid ruttasid majast eemale metsa poole. Relvadeks olid mõlemil suusakepid. Mets oli kaunis ligidal. Lume raskuse all longutasid kuused oma oksid. Kõikjal valitses vaikus. Metsa all oli raskem liikuda. Tundus nagu pisut õudne, ja mõlemad poisid võtsid

ALFRED NOBEL

Mees, kelle elu sammus üle laipade

Laboratooriumi laua juures istub ligi seitsmekümne-aastane vanamees. Ta näos on väsimuse ilme, silme all suurt tööd ja väsimust osutavad varjud. Ta vaade on kui inimesel, kes tunneb oma lõpu lähedust. See on suur ja kuulub põhjamaalane, rootsi leidur Alfred Nobel.

Kord oli Panama lahes üks laev lennanud õhku, mis Nobeli äsja leiutatud dünamiiti Peruuusse tahtis viia. Sääli sai surma 47 inimest. Palju ta enese laboratooriume ja vabrikuid langes uue lõhkeaine ohvriks. Ühel seesugusel plahvatusel sai surma ka leiduri vend. Kuid mis tähendavad need isegi koledad õnnetused võrreldes sõjakoledustega, mida Nobeli leiutatud hävitav aine koos tehnikaga soodustasid?

Puusärgid ja raha — see oli tema elu bilanss. Äraarvamata palju raha. Hiigla ettevõtted Rootsis ja Inglismaal, Saksamaal ja Prantsusmaal, Austrias ja Shotimaal, Itaalias ja Venes. Realiseerituna oli Nobeli osa neis ettevõtteis väärt 33 miljonit krooni.

Suur raha mõjus halvavalt ta isetundele ja ideaalidele. Pääle selle äärmiselt suur edu tegi teda hingeliselt õnnetuks.

Mõni aasta enne oma surma kirjutas Alfred Nobel ühele tuttavale Stockholmis:

Olen juba hallijuukseline, sees-

miselt kulunud ja vana, ning pean ettevalmistusi tegema, et saaksin veel hääks teha seda, millist kurja olen inimkonnale teinud!

Kuid kas see kirjaviis on omane õnnes seisvale miljonäri? Ei, enim paistab, et on tegemist mõne hukkaläinud inimese patukahetsusega.

Nobeli nime surematuseks on olnud teiskordselt sellest, et ta oma suure varanduse, 33 milj. krooni protsendid määras nendele, kes inimkonnale kõige suuremat kasu on suutnud tuua.

Ettenähtud alasid oli mitu.

Ühele füüsikule tähtsate leiutiste või avastuste eest;

teise osa keemikule tähtsate keemiliste leiutiste puhul;

kolmanda osa määras ta sellele, kes leiutab tähtsaimat arstiteaduses või hingeteaduses;

neljanda osa sellele, kes kirjanduses midagi parimat ja ideaalsemat esile toob;

viienda osa sellele, kes kõige rohkem või paremini rahvaste vennastumisele kaasa aitab, sõdade

Mees, kes leiutas dünamiidi, kelle pärandus on suurteadlaste ja kirjanike töö krooniks

ärahooldamise ja rahukongresside korraldamise eest.

Alfred Nobel ei tahtnud seega oma testamendis mitte ainult oma moraalset kontot tasakaalu viia.

Ta tahtis end ka surmale ette valmistada. Ta tegi korralduse, et tal pärast surma veresooneid läbi lõigataks ning laip krematooriumi ahjus tuhaks põletataks.

Veel ütles ta:

„Ma tahan hää meelega unistajaid aidata, kellel raske on elust läbi saada.“

10. detsembril 1896. aastal sulges silmad see maailmakuulus ja tuntud mees. Terve maailm oli imestunud, kuuldes suure „massimõrvari“ lahkumisest siit ilmast.

Järelejäänud hiiglavaranduse hooldajaks oli määratud vastav mitmeliikmeline komisjon. Selle komisjoni ülesandeks oli igal aastal valida n. n. Nobeli laureaadid, auhinna saajad.

Testamendi täitjail tuli aga üllatus. Kerkis esile küsimus, millega keegi varem ei arvestanud. Pidi kindlaks tehtama, kus Alfred Nobel viimati elas, kus oli ta elukoht. Aga et ta oma elu lõpuni laias maailmas oli ringi rännanud, ei olnud tal üldse kindlat asukohta.

Ainetel R. Siider.

suusakepid kõvemini kätte. Lumi langes ühelt kuuseoksalt. See suurendas veelgi poiste hirmutunnet. Mets aina tihenes. Kuid tagasi ei tahtnud mõlemad jahimehed siiski minna. Lõpuks jõuti paksu padriku ette.

„Teeme kisa, siis hundid tulevad välja,“ soovitas Jüri. Jaan oli nõus. „Huu — huu — huu!“ kõlas läbi vaikiva metsa. „Huu—huu“ kõlas jällegi. Jaan ja Jüri tungisid nüüd padrikusse suuski järele lohistades.

Korraga oli kuulda okste krabinat. Mõlemad poisid jäid hirmust tardudes seisma. Padrikust tuli mõmisedes välja karu, kelle talveund poisid nähtavasti olid seganud. Tasakesi tatsutades lähenes ta

mõlemile hirmunud kogule. Lõpuks sai Jaan jalad alla, tema järele ka Jüri. Mõlemad lippasid nii mis võisid. Ainult, et pääseks ära sellest neetud kohast. Jüri juhtus komistama ja vaatas hirmuga tagasi, kas mesikäpp ei skalpeeri teda, nagu teevad indiaanlased juturaamatuis. Kuid karu tatsutas vihaselt mõmisedes tagasi koopasse, et jätkata oma taliuinakut.

Vahepeäl aga oli ilm muutunud pimedamaks. Nüüd tuli alles poistel meele, et tarvis on koju minna. Aga kuhu poole? Ümberringi mets, mets ja mets. Viimaks leidis Jaan hää nõu. „Lähme oma suusajälgi mööda,“ soovitas ta. Nüüd pöördi tagasi. Ilm aga pimenes ja metsa lõppu polnud märgatagi.

(Järg lk. 7.)

Tundub imelikuna — sõjas ei leinata. Haavatud kantakse sanitaarrongile, langenute-vagun haagitakse sellele järele, ja juba on nad kadunud tagalasse, kuhu aga, teadsime seda meie. Vaid langenu lähem kaaslane saadeti mõnikord surnuga kaasa, sedagi vaid ohvitseride või siis eriliste teenetega sõdurite puhul.

Nii valus kui ka polnud seltsimeeste, päälegi julgete lahingukaaslaste kaotus, puudus aeg neid ometi järel leinata. Sõjas on ju kõik nagu määratud surmale, kus langemine endastmõistetav, ja siis igauks surmasõnumit kuulab kui tavalist päevakäsu ettelugemist.

Iga ärasaadetu asemele ilmub harilikult asetäitja järgmisel hommikul, uue sõbrana, naer huulil, end tutvustades kaaslastele. Ja nii aina edasi.

Meie komandole järgnevas kolmandas koolipoiste-vagunis vaheti helises grammofon. Käisin minagi kuulamas selle elegeilisi luksumisi ajal, mil rong ei viibinud eesliinil.

Kes poistest pikutas vagunilaudadel, kes endamisi nohises midagi lugeda, kel jätkus veel uudisjuttugi — ja grammofon vaid laulis ja mängis...

Ja meie ise — ikka veel taandusime. Maha jäeti Lehtse, Aegviidu. Hoidsime liini Kehra taga, ja käisime vett võtmas Raasiku jaamas...

Viibinud varahommikust õhtuni eesliinil, tuleme Kehra. Kuna tol ajal vabariik oma kaitsjaid suutis õige viletsasti toita, tuli viimaseil endil lisa hankida. Näljastena Kehras tuleme maha rongilt ja üksteise võidu ruttame ringi taludesse, et söögipoolist osta.

Lähem koos vagunikaaslase Niinemaniga. Pöördume esimesse tallu. Ei anta ega müüda meile midagi. Lähme teise tallu — siin kordub sama lugu. Õue keskel viibib pika, pruuni habemega peremees ja kinnitab vaid, et neil pole ei leiba, liha ega silkugi...

Tulime tühjalt tagasi. Ka teiste käsi polnud paremini käinud. Ainult kohaliku suurärimehe Andevei talust üks sõdur oli saanud — paar toopi tooreid kartuleid...

Õhtul lähme Kuigiga tagasi möldri poole.

„Tahaksime liha teilt osta.“ „Ei meil seda ole...“ „Aga suur siga on teil laudas. Aina rõhib, kui mööda tulime. Me tapame selle ise...“

Ka see ei mõjunud. Tulime taas tühjalt tagasi.

Kehra, too usklike baptistide asula, ei huvitunud, kas samas ta elu ja vabaduse eest võitlejad on näljas või mitte. Kindlasti oleks ta meile teisiti siis suhtu-

nud, kui oleksime punased vahepeäl ka siia sisse lasknud...

Kuid isegi Raasikul ei käinud minu käsi kord paremini. Rong sõidab siia, et võtta vett. Parajasti laaditakse jaama ees vagunisse kartuleid. Ja tuttav rahvas päälegi!

Vana Loopere Jüri tuleb vastu! Saan naabrimehe hobuse, hüppan reele ja ajan Raasiku möldri juure, kel olevat liha kindlasti. Ent mulle on vastuseks — ei! Hiljem kuulsin, eelmisel õhtul mölder olevat punaste kartusel liha matnud...

Kiiret sõitu ajasin tagasi — ja juba lahkusime rongiga Raasikult.

Öösi — sõidame eesliinile. Sel korral meie esimeses kuulipildurite vagunis kuulipildurite luugid olid kõik tavalisest lahti ja kahel pool luukidel päevnikud või valvajad, kuna teised vaguni põrandal täisriietuses, kas istukil tukkusid või lamaskelid. Esimese hüüde või käskluse päale igauks hüppas oma kuulipilduja taha, ja surmalaul võis alata.

Olen päevnik. Minu valvata on pahempoolne väljavaade. Minu valvekord pole veel alanud. Magan istukil oma kohal ja näen und: kodutalu paistab; olen põllutaguse maantee kaldal, olen karjas... Nii selge pilt minu lapsepõlvest. On suvi ja lehis kased ning õites põllud laanetavad minu ees. Ma vaid istun teekaldal ja näen kodutalu...

Sel hetkel mind äratati. Eelmine vaht vajus oma kohale ja uinus. Asusin luugile, teravasti silmas hoidma ümbrust, mille mööda meie tasa, tasa edasi liikusime.

Oli pime öö. Pahemal vastas mustendas mets. Kuid ma ei pääse üle oma unenäost. Isesugune kartus hiilib hinge. See on sedavõrd omapärane ja esmakordne, et ei oska seda kirjeldada. On tunne, et siinsamas metsas, tee ääres varitseb vaenlase püss, toetudes puu najal säetakse pimedas sihikut... Ja kuulipilduja-luukidest sisse, selle näo ja kogu päale, kes peab hiilima välja.

Komandos kõik magavad rasket und. On südaöö. Tuledata, uduse siluetina liigub edasi sammu rong — ei mühinat ega mingit kolinat.

Pühin laubalt higi — ja ootan toda kuuli, mis täna öösi peab tulema.

„Ei! nii kergesti mind pähe tabada ei tarvitseks olla...“, mõtlen ja tõmbun teraskilpide varju.

Tunnid mööduvad. Idas nagu lööks juba valgemaks. Minu vahipostil aeg — on läbi! Ajan üles mu asendaja ning laskun maha, poolunes ise kaua veel arutades: „Aga kuhu jäi siis kuul?...“

Nagu vanasti, nii peetakse ka nüüd mõnesuguseid teaduse ja tehnika saavutusi teistest tähtsamaks. Meie aja seitsmeks imeks loetakse: 1. raadiot; 2. Panama kanalit; 3. juhtivat õhulaeva (zeppelin); 4. lennukit; 5. raadiot; 6. heliifilmi ja 7. suuri ookeaniraadikuid.

MEIE AJA SEITSE IMET.

Elfesoose Diana-templi avastas 1870. a. inglase Wood Varemete järgi otsustades oli see valdav ehitis 69 m lai, 130 m pikk, ja selle ehitaja oli Khersiphon, kes elas 600 a. e. Kr. Tempel on kogu ulatuses ehitatud helevalgest marmorist. 126 uhkesti ehitud joonia sammast umbritses seinaveert; esiplaanil on 19 meetri kõrgusel rosetikauis-tunda saanud saatse rasket kätt. Herostatos süüas selle 354. a. e. Kr., ainult et säilitada oma nime järelmaailmale. Deimokrates ehitas selle uuesti üles. Kuid keiser Nero röövis ja hävitas ta jälle põhjalikult. Lõplikult lammuta-sid ta idagootid 226. a. p. Kr. Kreeka marmori vastupidav-ustest tuleb see, et ta hoolimata nii mitmest üleelatud-õnnetusest ei ole siiski mitte jäljetult kadunud.

mul luba jääda, jätse põhja lapsel!
Las sulada mind, tõusta kevadillu,
su helkivasse rõõmu, linde laulu
ja tuulte mühinnasse muretuna
kui kuldse aja laps! Oi Afrodiite,
sa ema armas, merede täht hiilgav,
sa oma lapsel, keda vimaks leidnud,
las' tõusva päikse poole purjetada
teel sinaval ja igiõndsaliikul
meel rõõmu täis ja südames suur rahu
ja huultel vilepilli! hoiskav helin!

sid, et granaat plahvatab enne, kui nad jõuavad tule juurest uuesti eemale putkata.

Ja poisid nägid uuesti: Tüdruk sirutas käe, et näidata tulukest. Siis aga sündis see, mida poisid kogu aeg olid oodanud: suits kattis nii naise kui lapse, ja ja siis kostis kohutv kargatus...

Kirjeldan siin seda vaheaega pikalt, kuid tõeliselt kestis see Kusti hüüust kuni plahvatuseni ainult 10 kuni 15 sekundit. Ja enne kui ükski neist oma tardedumusest ärkas, oli õnnetus juba sündinud ühes ta koledate tagajärjedega.

Kiirus!

Inimestes nagu pakitseb mingi salasoo liikuda ikka kiiremini. Kuid see kiirus ja tehnika-värk on kaunis hädaohtlik! Peagu niisama kardetav kui sõjapidamine. Seda tõendab nimelt statistika:

1917—1918 kaotasid Põhja-Ameerika Ühendriigid sõjas surnuina 37.568 meest.

1929. aastal sai Põhja-Ameerika Ühendriiges autoõnnetusil surma 33.061 inimest (s. o. ¼ Tallinnas elutsevate inimeste arvust!)

Nii et sõda polegi kõige suurem surmatooja, auto on hädaohtlikum.

BOLIVIA (Republika Boliviana), va-bariik Lõuna-Ameerikas, presid. Her-nando Siles (1926—30), 1 332 808 km², 3 milj. elan., hispaanlased, 250 000 met-sikut indiaanlast ja segarahvast, rooma-katol., rahvaharidus vilets. Maahar-i-mine, karjapidamine ja mätööstus, päätööd: hõbe, tina, kummi (kaut-

sojas saadud 54 000 km². **BELUŽISTAN**, Inglise kaitselune khaaniriik Aasias, Afganistanist lõuna poole, 140 445 km², 420 648 elan., sunniitlased, muhamedi usku. Karjapidamine ja puuviljakasvatust. Päälinn *Quetta* asetseb 2 km mere-pinnast kõrgemal, 49 000 elan.

selle lisaks tuli Saksamaalt maailma-km², 9 milj. elan.) Belgia asumaks, sev neutraalne Kongo riik (2 365 000 A. 1908 kuulutati Kesk-Aafrikas aset-Brüssel ühes eeslinnadega 831 000 elan. raudteid 9 597 km, 4 ülikooli. Päälinn tsink; lina ja vill, Brüsseli matid), milj. arendab tööstust (raud, kivisüsi, katol., 1/5 rahvast on maaharjad, 11/3

tihedamini asustatud maa (266 inim. km²-1); 59% prantsuse keelt kõnelevaid, rooma-tiendamini asustatud maa (266 inim. km²-1); 59% elan., seega siis Euroopa kõige pold I (1934), 30 400 km², 8 milj. konstitutsiooniline monarhia, Leo-BELGIA (Belgique, Belgie), tud. Päälinn *Winn*, 1 875 000 elan. datud; majanduslik elu on halva-Ungari on peagu täielikult tükel-kem kannatada, endine Austria-on saanud maailmasõjas kõige roh-

Käsigranaat

Ilmar Lahesalu

Teisipäeval lõuna ajal jooksis Otsa Oskar suure hooga Lõhmuse Arnoldi poole.

Arnold oli parajasti sõstraid söömas, lippas aga kohe ära ja tuli Oskariga tänavale.

„Mis lahti?“ päris ta lõõtsutades.

„Tead, ma räägin sulle, kui sa teistele ei piuksata,“ ütles Oskar salapäraselt.

„Julgesti võid ütelda, ega ma lobise!“ vastas Arnold kiiresti.

„Ausõna!“

„Ausõna!“

„No tead,“ ja Oskar madaldas hääle sosinaks, „Le-piku Robert leidis metsast käsigranaadi. Päris granaadi — tead!“

„Kust? Kust?“ päris Arnold õhinal.

„Tead, säält tagant risust, kuhu plekitükke vee-takse,“ vastas Oskar käega koha poole näidates.

„Ah säält, ma tean nüüd küll!“ taipas Arnold.

„No-jah,“ ja Oskar sosistas uuesti, „ja poisid tahavad nüüd granaadi lõhki lasta!“

„Lollid, see võib ju kõik puruks lüüa!“ kokkus Arnold.

„Loll, ega me's seda tulle viska, me kaevame augu

ARGENTINA (Republika Argentina), föderativ-vabariikide liit (15 riiki, 9 territooriumi ja liidu-maa-ala) Lõuna-Ameerikas, president Hipólito Yrigoyen (1928—1934), 2 800 436 km², 11 milj. elan., Euroopa sissetraanandus segatõug ja indiaanlased, enamik romaani rahvaid, hispaania keel, rooma-katol. Karjapidamine (81,5 milj. lammas), maaharimine ja karjajakasvatust. Päälinn Buenos Aires 220000 el. üld. koolikohustus. Päälinn Buenos Aires 220000 el.

ARABIA (Dshihire el Arab), sisaldab 8 riigiterritooriumi (maa-ala), mis küll nimeliselt iseseisvad, kuid kuuluvad Inglismaa hoolduse alla: *Nedzi* ja *Hedzase* kuningriik, kuningas Ibn Saud; *Hedzase* päälinn Mekka, 130 000 elan., muid linnu: *Dzidda*, *Medinä*; *Asiri* vürstiriik, valitseja *Hamad al Suvair*, 750 000 elan.; *Jemeni* imamiiriik, imam (riiki-kirik). valitseja) *El Hadi Mohammed Saif al Islam* (1927), umbes 1 milj. elan., päälinn *Sana*; ja inglise kaitsealus: *Omani* sultaniriik, sultan *Seyyid Tairur bin Feysil* (1913), 150 000 km², pool milj. elan., päälinn *Masket*, 25 000 elan.; eksportkaubad: datlid, puuvill ja pärid. *Koveiti* sultaniriik, sultan *Ahmad ibn Djabir es Sobah*, *Ned-Hasa* ni emiirkond; *Dzibeli-Sammani* emiirkond ja *Adeni* hoolidusterrit. (Ingl.). Kogu Arabia pindala on 2 730 000 km², elanike arv umb. 3 milj.

maa sisse ja teeme siis tule pääle! Ise paneme putku," vastas Oskar, endal silmad ärritusest läikimas.

"No-jah — siis on teine asi," ütles Arnold.

"Aga ma ütlen, sest tuleb niisugune sumakas, et terve linn ehmatab!" röömustas Oskar juba ette.

"Millal nad's lähevad seda tegema?" päris Arnold.

"Poole tunni pärast tule lauavabriku katlahoone taha, siis läheme. Ma lähen nüüd koju tikke tooma," ütles Oskar minema lipates.

"Hää, küll ma tulen!"

Poole tunni pärast olid kõik poisid lauavabriku katlamaja taga.

Pääle Arnoldi, Oskari ja Roberti, oli veel kolm poissi — Metsa Jaan, Heinbergi Kusti ja Troska Villu.

Poisid uurisid käsigranaati, milline oli saksa oma, kärnilise päälispinnaga, tugevasti roostetanud.

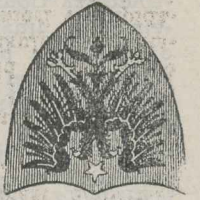
"No, sest aga tuleb tubli kärakas! Kõik minu töö," uhkustas Robert.

"Aga läheme nüüd ruttu!" tegi Villu ettepaneku ja poisid putkasid metsa.

Veerand tunni pärast olid poisid parajat paika otsides jõudnud ühele väikesele lagendikule keset metsa. See oli peagu selle metsatuka keskel, milles poisid asusid.

"Otsime kõige enne kohad, kuhu me peitu läheme!" tegi Kusti ettepaneku. Et kõik poisid ühele

ALBANIA (alb. Skiptria, türki *Ar-naut*), kuningriik Balkani poolsaarel, kuningas *Ahmed Zogu*, 27 500 km², 1 milj. el., albaanlased (skipe-daarid), albaania keel, muhameed-lased, kreeka- ja roomakatohtiki, karjajakasvatust ja maaharimine. Raudteid 12 km. Päälinn *Tirana*, 31000 el.

AFGANISTAN, kuningriik Aasias Idas India piiril, kuningas-emir *Mohammed Nadir Khan* (1929), 731 000 km², umb. 10 miljonit elaniku, iraani-india-semiidi segarahvas, irani keel, muhamedistlik. Päälinn *Kabul*, 140 000 el.

ABESSINIA (Mangasta Itiopia, muistne Eritiopia), keiserriik Ida-Aafrikas, keiser *Ras Tafari* (aastast 1930), Abessinia piiramatult isevalitseja. 1 120 400 km², 12 milj. elaniku, semiidide-hamitiide segarahvas, semiidi keel, kristlik kopti kirik. Päälinn *Addis-Abeba*, 50 000 el.

ANDORRA, kaabussvabariik Prantsuse ja Hispaania piiril, sündikus (linnapää) *Pere Torres*, 452 km², 5500 elan., hispaania-katol. Päälinn *Andorra la Vella* ("Vana Andorra"), 700 elan.

MAAILMA-RIIGID

poole peidupaika otsima läksid, jäi üks külg metsast täitsa lahtiseks. Kusti leidis endale paraja paiga suure kivi taga metsas, umbes nelikümmend samm tulet eemal, kuhu aga tulekoht hõreda metsa tõttu kaunis selgesti kätte paistis.

Peidukoht leitud, mindi tuld tegema.

Robert kaevas taskunooga augu maapinda, ning granaat asetati auku ja kaeti siis umbes paari sentimeetri paksuse mullakihi. Siis korjati raagu.

Muist poisid läksid kohe peidupaika, Robert ja Oskar panid raod põlema ja putkasid siis ruttu minema.

Oma peidupaigast jälgisid nad siis tule põlemist, mis aga kuigi hästi näha ei olnud.

Poisid vaatlesid südamate põksudes tuld ja ootasid kohutavat kärkatust.

Korruga karjatas Kusti: "Vaadake, — Oh Jumal — Üks naine väikese lapsega on tule ligidal!"

See tabas nagu pikne. Poisid jäid rabatult seisma, mõtted lendasid igäühel välgu kiirusel läbi pää. Mis teha?

Poisid nägid: Tulele ligines noor naine umbes kolme-nelja aastase lapsega. Nad vestlesid isekeskis ja olid nähtavasti üllatatud, leides keset metsa põlevat üksiku tule.

Poisid oleksid tahtnud karjuda, aga hirm nõõris raudse võruna kinni nende kõrid. Nad oleksid tahtnud tule juure joosta, olid aga liig arad, kuna kart-

Võistlustöö.

Lumesõda.

Esmaspäeval kooli minnes sadas pehmet sulalund. Arvasin juba teel, et täna läheb kindlasti sõjaks. Koolimaja juure jõudes nägin, et sõda käis juba täies hoos. Poisid olid kahte salka jaotatud: ühte kuulusid meie kandi poisid, teise Madina poolt poisid. Meie poiste kindral, oli minu hää sõber Ihastu Jüri. Viisin ruttu raamatud klassi ja läksin ka sõtta.

Meie poisid olid lumest ehitanud kõrge ja kaunis pika kindluse. Sinna kindlusele oli toodud terve kuhi lumekuule. Sõda oli kindlusele päale: kui Madina poisid võidavad, saavad kindluse endile, kui meie, jääb kindlus meile.

Võitlus oli äge, kuulid lendasid vihinal õhus. Järjest tehti kuule juure. Korra pidid Madina poisid juba meie kindlusele tungima. Kuid siis kindrali juhatusel jooksid meie poisid tormi vaenlasele päale. Madina poisid ei arvanudki, et me julgeme neid rünnata, sest meil oli neli poissi vähem kui neil. Madina poisid taganesid. Kuid nende kindrali juhatusel tungisid nad meile päale. Algas kõige ägedam lahing selles sõjas. Viimaks Madina poisid andsid alla. Sõda oli võidetud. Sõjasaak ei olnud ka just väike: 1 paar ning 3 üksikut kinnast ning müts. Need andsime pärast küll omanikele tagasi.

Pärast sõda ning vahetundidel muud kui aga vaieldi. Madina poisid ütlesid ikka, et selles sõjas pole kaotajaid ega võitjaid, aga nad ise andsid ju alla. Nii siis, sõda oli ikka võidetud ja kindlus meie.

Ets.

Korraga kuuldus eemal kõnekõminat ja puude tagant ilmusid nähtavale kaks lumist kogu, püssid õlal.

„Salakütid,“ jõudis hirmunud Jüri ainult sosistada. Kuid mehed olid neid juba märganud.

„Poisid, mis teie siin teete?“ küsis üks mees vihaselt.

„Me... me... meie suu... suusatasime ja pidasime hundijahti,“ lausus Jüri poolkogeldes. Seda öeldes purskas ta suure häälega nutma.

„Pai onu, ära lase mind maha,“ palus Jaan härdasti. Mõlemad mehed hakkasid naerma ja ruttasid edasi. Varsti olid nad kadunud lumiste puude taha.

„Miks sa loll neilt teed ei küsinud?“ süüdistas Jüri Jaani; ise pühkis pisaraid, mis ähvardasid põsele ära külmada.

„Noh, mis me siis nüüd vaidlema hakkame, lähme parem edasi,“ rahustas Jaan sõpra. „Ma ei jaksa enam, tahan pikutada,“ lausus Jüri jonnakalt. Tõesti valdas viimaks mõlemaid poisse väsimus. Jaanilgi polnud lõpuks midagi selle nõu vastu. Väikesed suusatajad istusid nüüd maha ja puhkasid matkaväsimu-

Vestholmi gümn. T.K.S.Ü. jääpalli-meister.

7. märtsil kohtusid „Kalevi“ liuväljal TKSÜ jääpallivõistluste finaalis Vestholmig. ja Saksareaalg. Mängu võitis Vestholmig. 2:1, tulles sellega järjekordselt teist aastat TKSÜ jääpalli meistriks.

Mäng on alginutitest päale kiire ja põnev. Mõlemad meeskonnad, kes viimasel ajal on hoolega harjutanud, mängisid oma parima partii. Esimesel poolajal võib tunda nappi Saksareaalg. paremust, millega ta lähebki poolajaks juhtima 1:0. Teine poolaeg kuulub selle eest täielikult Vestholmig. Tehakse terve rida pääletunge, kuid ebaõnnega saavutatakse vaid 2 väravat, mille löövad Kree ja Baumann.

Kaks väravat tühistatakse kohtuniku poolt, kuna üks löödud apsaidist ja teine puhtalt vastu värava sisemist latti, mida aga kohtunik ei näe.

Võitja meeskond esines koosseisus: Bürger E. Simsivart, Miido (Bürger L.), Ollik, Silde, Kallo, Möllerson, Poska (Baumann), Vahtrik (Kree), Luuk. Kohtunikuna Hammer.

Tallinnas, 7. III 35.

R. H.

EESTI VABADUSSÕJAST võttis osa 3675 soomlast. Nende hulgast langes meie vabaduse eest 146 kangelast.

SUGUNIMED on Ühendriiges kõik suurelt osalt üksteise sarnased. Sugunimi Smith on 1 304 300 isikul, Johnson 1 024 200-l, Brown 730 500-l, Williams 684 700-l ja Jones 658 300-l.

sest. Uni võttis mõlema vahva küti üle võimust ja metsa vaikust segas ainult kahe poisi tasane norin.

Taevavõlv pimenes ja üksteise järele ilmusid säravad tähed, ning naeratav kuutaatki tõstis oma hõbedase palge üle uinuva maa. Õnneks ei olnud ilm kuigi käre, nii et poistel polnud just ärakülmamist karta. Mõlema magava jahimehe üle valvas tähine taevatelk ja kaastundlikult naeratav kuu...

Tasaste sammudega lähenes vaikne talvehommik. Tähed kustusid aegamööda ja nende asemele tuli päevavalgus.

Sel ajal sammus metsas vana Männiku metsavaht, kes pidas oma hommikust luurekäiku. Korraga ehmus ta hirmsasti, nähes maas kaht kagarasse tõmbunud poissi. Kohe tundis vanamees neis ära Jüri ja Jaani. Suure hõõrumise järele ärkasid nad ellu.

„Poisid, koju!“ kamandas metsavaht ise edasi rutates. Kiiresti tulid mõlemad mõistusele.

„Suusad alla ja kohe kodu poole,“ oli mõlema esimene mõte. Nüüd valgega oli koduteed kerge leida, ja põllul lahku minnes ütles Jaan Jürile: „Oli see alles hundijaht!..“

Ilmar Ilmarine.

Liivarattur

„Äh.“

Pisut aega oli üsna vaikne, nii et võis kuulda väljast kostvat vihma ribinat.

„Noh, mis nüüd?“

„Jälle rapsasin sõrme sisse. Ja õige sügavasti, nagu oleksin pussi just selleks teritanud. Aga kes sääb jälle koputab ja sisse tahab? Ei, siia sisse ei saa!“

„Joosu, kuule, see on Andres. Kas laseme sisse, või? Küllap ta oskab juba suud pidada.“

Poiste tuppa astus Mati vanem vend Andres ja nägi akna juures asuva laua olevat täis papitükke, puupilpaid, naelu, liimi- ja liivapotte.

„Tohoh, no midas teie õige meisterdate siin luk...“

„Pst, tasa, ja kui lubad, et sa kellelegi ei hinga, siis kuuled, mis me oleme leiutanud. Vaata, me teeme siin pühadekinke. Siin on Mati kava...“

„Ohoh, kanäe, päris joonistused ja puha, nagu ühel tublil inseneril kunagi.“

„Jah, me tahamegi ühe niisuguse asjaga hakkama saada, mida igamees välja ei mõtle,“ hakkas Mati seletama. „Mina kavatsen teha nimelt liiva abil sõitva jalgratturi ühes võidusõiduteega onule pühadekingiks ja Arnost vennale veel ühe veidi teisugusema. Siin on kaks valmis kavandit. Kõik tehakse puhtast papist, pääle nende kahe valmilt ostedud umb. 3,5 detsim. pikkuse, 3 dm laiuse ja 1,5 dm kõrguse puukasti. Siis mõtlen teha veel kummagi kasti esi- ja tagaseina klaasist, et pildipool säiluks paremini ja et tagant oleks näha, kuidas mehhanism töötab. Selle tagaseina teen nii, et klaas liigub nagu liikandaken või sulekarbi kaas oma uurdeis. Nii võin kasti hõlpsasti avada, kui miski on korrast ära.“

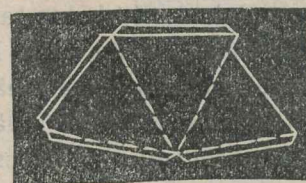
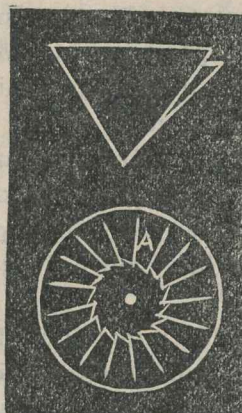
„See on ju maailma uhke plaan,“ kiitis Andres.

„Ja siis näed siin veel joonistatult (joon. nr. 1) kogu mehhanismi tähtsaima osa — liivaratta, mis oma ehituselt on väga vesiratta sarnane. Õhukesest papist lõikan kaks ühesuurust ketast ja ühe külge liimin papist umb. 15—17 kodarat, nii et saame ratta telje ümber ringi hulga sahtlikesi, nagu (joon. 1.) A osutab.“

„Kui olen need liimiga oma kohale kinnitanud, võtan teise neist pappkettaist ja liimin kodarate teise külge, nii et mõlemad kettad oleksid täpselt kohakuti, umbes 2—3 sm kaugusel teineteisest.“

„Joonisel näed ülal ratta kohal liivareservuaari, trehtri, millest valgub liiva ratta sahtleisse, mis pa-

neb selle ringi käima — ja selline sõelutud peen hõbehall liiv võib anda nii mõnelegi mehhanismile selle liikumisjõu. Liivareservuaari lõikan papitükist nii nagu näitab joon. nr. 2. Punktiiriga märgitud jooned tõmban noaseljaga; siis murran papi nende joonte järgi kokku ja liimin trehtri,

Joon. 1. (pah.) Liivarattas ühes selle kohal oleva trehtriga.

Joon. 2. (ülal). Liivatrehtri.

mille kinnitan kasti lakke ratta kohale...“

„Sa teed selle kõik nii näpupäält selgeks, ma saan vähemastki aru, sest joonistused ütlevad juba ise, mis ja kuidas kõik tuleb teha.“

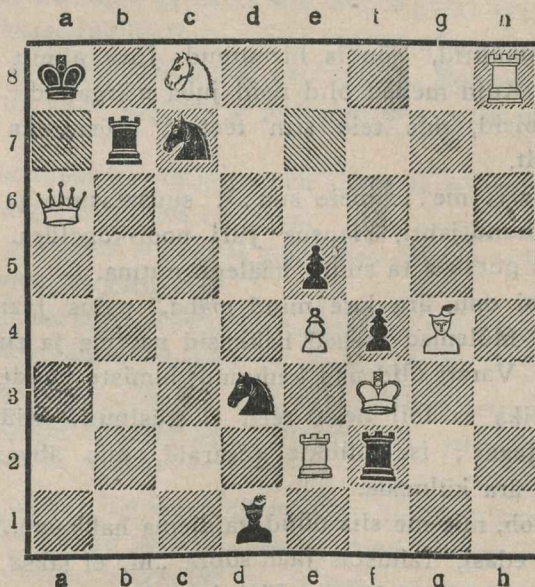
„Nojah, joonistused aitavad küll, see on tõsi, ja siia ongi joonistatud terve see „liivaratturi“ asjandus ühes tagapõhja ning võidusõiduteega.“

(Järgm. numbris toome seletuse, kuidas see „liivaturbiin“ tuleb kokku seada ja käiku lasta.)

Male algõpetus

Haarang, schach ja matt

Haarang vastase malendile on niisugune käik, mille tagajärjel malend järgmisel käigul võiks lüüa vastase malendit. Haarangukäiku vastase kuningale nimetatakse aga „schachi andmiseks“ ehk „tulistamiseks“. Siis öeldakse: „Schach“ või eesti keeles „tuld“.

Kuningas, kellele „tuli“ on sihitud, „seisab tules“. Maletaja, kelle kuningas on niisuguses seisukorras, peab igal juhul kuningat kaitsma, milleks tal on 3 võimalust:

Keda mälestame

18. MÄRTS: Eesti graafiku Ed. Wiiralt'i 37. sünnipäev.

19. MÄRTS: C. R. Jakobson'i 53. ja Elias Lönnrot'i 51. surmapäev, kunstnik Ado Vabbe 43. sünnip.

20. MÄRTS: Henrik Ibsen'i 107., Benno Hansen'i 44. ja Hugo Laur'i 42. sünnip.

21. MÄRTS: Saksa helilooja Joh. Sebastian Bach'i 250. sünnip.

22. MÄRTS: Joh. W. v. Goethe 103. surmap., e. poliitiku Aug. Rei 48., kirj. Joh. Semper'i 43. sünnip.

Tass

kohvi

hommikuti annab jõudu ja valmuvärskust kogu päevaks.

ETK KOHVI MEELDIB KÕIGILE

Müügil ühiskauplusis.

Westholmi gümnaasiumi lein

Direktor Jakob Westholm, Eesti tublimaid ja aatelisemaid koolimehi, suri ööl vastu pühapäeva 58 aasta vanaduses.

Ta oli omanimelise gümnaasiumi asutaja ning kauaaegne juhaja. Kõik punamütsilised noorukid, kes Jakob Westholmis on kaotanud oma isaliku sõbra ja hoolidaja, mälestavad teda valusalt ja töötavad kanda ta mälestust igavesti oma südames.

Toimetusele saadetud

EESTI NAINE märtsi nr. Sisust: Isata laps. Olgem loomade kaitsjad. Hulk pilte, luuletusi ja nõuandeid. Kodusüstam. ja käsitöö osa 11 lk. Majapidam. osa 4 lk. Kaasas: Lõike- ja mustri-leht ning „Väikeste sõber“.

TALUPERENAINEN märtsi nr. Sisust: Ema, jutusta muinasjuttu. Muuteaastad. Väiketalu kana. Munast ja munatoitudest. Vormitoite ternepiimast. Käsitöö ja rõivastuse osa 8 lk. Kudumisest. Kaasas: Lõike- ja mustri-leht, naiste kleidiriide proov ja „Laste maailm“. Kaanel: V. Ormissoni maaling „Emajõe kaldalt“.

Puhas süda on julge

Rüütel La Tour de Auvergne, kes üksi oli piiratud lossis, mitmekordistas end seeläbi, et tulistas vaenlasi kord ühest, kord teisest aknast. Kui kants lõppeks siiski pidi alla andma, anti tema kaitsjaile luba sõjaväelise auga lahkuda oma kohalt. Kõigi imestuseks väljus lossist vaid üks

Võistlustöö

Endel Viivo

Kodule.

Kodu armas südamele,
kodukoppel mullane,
kodupind ja põlluveere,
koduõhk ja päikene.

Noorusaeg ja lapselaulud,
mustav mets ja pajupill,
linnukete lahked laulud,
rukkis kasvab rukkilill.

Sääl ma laulsin vaikselt viisil
kodukase krooni all,
lilli kirjuid tuppa viisin,
silmad endal säraval.

Sinna põõsaid, sinililli
kasvand suures rohkuses,
sinna päikest, õrnu õisi,
loonud Looja külluses.

mees, Prantsusmaa esimene rüütel, ja pani relvad maha.

„Kuid kogu vägi peab lahkuma kantsist!“ hüüdis austria päalik. — „Mina olen kogu vägi!“ vastas La Tour uhkesti.

1. Lüüa tulistav malend;
2. Käia kuningaga teisele väljale, mida ei tulista vastase malend.
3. Mõnd oma malendit käia tulistava malendi (kui see ei ole ratsamees) ja kuninga vahele.

Eeltoodud joonisel seisab must kuningas a8 tules. Teda võib kaitsta 3 viisil: 1. Ratsanik c7 võib lüüa lipu a6. 2. Kuningas a8 võib käia b8 ja 3. Vanker b7 võib käia a7.

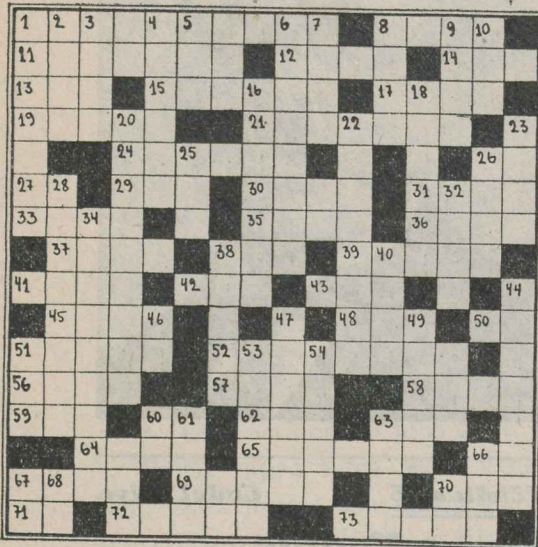
Kui malend, asudes vastase kuninga ja oma viguri vahel, säält lahkub ja vabastab liini, mille tagajärjel tekib „schach“, nimetatakse seda „äratõmbe tuleks“ ehk ka „salatuleks“. Kui lahkuv malend ka ise annab tule, tekib nn. „kahekordne tuli“. Joonisel tekib äratõmbe tuli vankriga, kui ratsamees c8 käib näiteks e7. Kui aga ratsamees c8 käib b6, on tuli nii ratsanikuga kui ka vankriga, mis ongi „kahekordne tuli“.

Kui kuningas, kellele on antud „schach“, ei saa end kaitsta ühelgi nimetatud viisil, on saavutatud matt, ja maletaja, kelle kuningale on antud „matt“, on partii kaotanud. „Matt“ ehk „kadu“ ongi malepartii siht, mida mõlemad mängijad püüavad saavutada.

Toodud joonisel on valge kuningas f3 „mati“ seisukorras, see on — teda võib järgmise käiguga lüüa, (tegelikult seda ei tehta) sest ta ei suuda end kaitsta. Ruutudele e2, e4, g4 ei saa ta astuda, kuna sääl asuvad oma malendid, ruutudele e3 ja g3 takistab teda must ettur f4, mis lööb e3 ja g3, g2-le samuti pole võimalik, kuna seda ruutu tulistab vanker e2 ning lüüa pole ka võimalik vankrit e2, sest seda kaitseb ratsanik d3. On veel võimalus vankrit f2 lüüa vankri e2-ga, kuid praegu ka seda ei saa, kuna avaneks valgele kuningale tuli oda d1-ga. Malendit, mis niisugusel juhul, nagu vanker e2 praegu, ei saa liikuda, nimetatakse seotuks.

92. RISTSÕNAD.

2. auhind.

Ristread: 1. Meie riigivanema eesnimi, 8. riigivanema nimi, 11. poisi nimi, 12. mulgipärane toit, 14. (kiituse-) laul, 13. pinnamõõt, 15. maakoht P.-Eestis, 17. tüür, 19. Ida-Aafrika algelaniku-sõduri nimetus, 21. pikemaid võistlusjookse, 24. muistne eesti sangar, 26. jõgi Lätis, 27. sidesõna, 29. ese, 30. jook, 31. poisi nimi, 33. kääne sõnast „regi“, 35. vendade Valter'ite jaht, 36. meremuda, 37. jõgi Lääne-Euroopas, 38. pööre sõnast „ajama“, 39. välismaine linn, 41. üks mees-sugulasi, 42. Põhja-Ameerika Ühendriigid, 43. Poola lennuühing, 45. metsloom, 48. varras, ork, 50. tema, 51. jõgi Venemaal, 52. avameri, 56. kaas; see, mis katab, 57. tööriist, 58. eme, 59. kunst, teadus, oskus (ladina keeli); kino Tallinnas, 60. kas sarnast konsonanti, 62. palake, tükk, 63. eesti helilooja, 64. alati, veel, 65. tänav, 66. klass, 67. regi, kelk, 69. raha hoiukoht, raha vastuvõtukoht, 70. kääne sõnast „rida“, 71. hüüdsõna, 72. müksamine, 73. loss.

Püstread: 1. tulemäe avaus, 2. kõrbesaar, 3. metsloom, 4. valmimatu, mitte küps, 5. naise nimi, 6. ihnsa ütelus, 7. konksuline puu merepõhjast asjade väljatõmbamiseks, tangid, 8. linn, 9. heli, 10. noot, 16. see, kes imetab, 18. ilmameri, 20. mitte täiskasvanu, 22. põllundusteadlane, 23. vald Harjumaal, järv Tartumaal, 25. tuulehoog, 26. meremuda, 28. maakoht Rumeenias, 32. Islandi lugulaul, 34. maakoht Poolas, 38. pööre sõnast „astuma“, 44. järv Võrumaal, 46. noot, 47. tüütav tunne, 49. kallis, 53. maakoht Tartumaal, 54. kor-

poratsioon Tartus, 60. kaks sarnast konsonanti, 61. pätsike, 63. asundus ja küla Harju- ning Saaremaal, 66. väike kett, pael, 67. sinu, 68. hüüdsõna, 70. noot.

Valdeko Allast.

93. KIRJANDUSLIK ÜLESANNE.

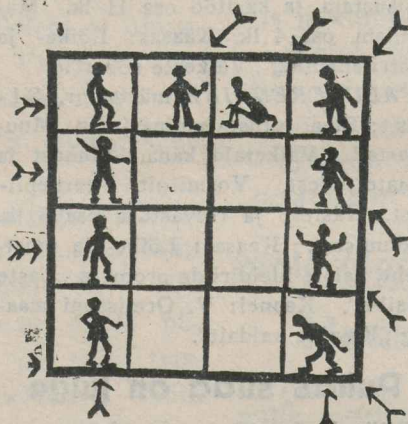
Kallits
Aun
Kitzberg
Kuhlbars
Gailit
Kallas

Antud kirjanikkude nimesid liigudada vasakule või paremale nii, et nende kohakuti asuvaist tähist saaksime (ülevvalt alla lugedes) ühe tuntud eesti kirjaniku nime!

94. LEIA TUNDMATU.

Kahe arvu vahe on 10. Nende korutis aga 375. Kui suured on need arvud?

95. RUUTMÕISTATUS.

See ruudustik siin on vangla, mille iga ruut tähendab vangikongi. 16 kongis asub 10 vangi, kes on paigutatud nii, nagu pilt näitab. Kuid vangivalvur, kes oli veidi iseäralik mees, tahtis vangid nii ümber asetada, et nad moodustaksid nii mitu püst-, rist- ja kaldjoonelist rida kui võimalik. Nooled näitavad, et nii, nagu vangid praegu on paigutatud, on vaid 12 sellist rida, mõnes 2, mõnes jälle 4 meest. Kuidas tuleksid vangid asetada, et saaksime suurima arvu ridu, igas reas vähemalt 2 vangi? Ainult neli meest võib ümber asetada, paremp. alum. kongi meest ei saa üle viia.

UED AUHINNAD: Kõikide tänaste ülesannete õieti lahendajate vahel jagatakse 10 juturaamatut.

MÄRKUSI: Tänaste ülesannete lahendused saata toimetusele hiljemalt 18. märtsiks. Kõigil lisada nimi, va-

nus, täielik aadress ja vastus küsimusele: mis meeldis teile käesolevas numbris kõige enam ning mis kõige vähem ja miks?

LAHENDUSED.

80. Piltmõistatus.

Tuulte taktis tantsib veri, üles alla laintega.

81. Silpmõistatus.

1) Tõnisson, 2) saarmas, 3) Aleksis, 4) "Vaikselt anuvad mu laulud", 5) Veikko Huuskonen.

82. Ülesanne.

6 raha.

ÕIETI LAHENDASID: F. Mägi, V. Piibemann, E. Noorkukk, R. Siirak, K. A. Pulst, L. Kriis, A. Vösu, L. Lilleorg, S. Ploomipuu, K. Riikoja, E. Tartes, V. Ploompuu, J. Ummik, L. Kink, E. Pürg, H. Amberg, A. Amberg, K. Soonberg, S. Hintser, H. Hintser, Väike Tõll, V. Aab, J. Tauk, O. Peltser, A. Rull, Laanemees, E. Mälberg, A. Kaer, A. Paas, H. Stanovits, E. Grossberg, A. Paljak, L. Lavrov, L. Paalits, P. Oja, U. Vipper, A. Ubar, E. Ubar, E. Leinberg, M. Ariko, T. Kont, E. Link, K. Miiter, E. Inland, H. Pilberg, L. Sihver, H. Tamdal, I. J. Kaer ning kolm nimetut.

AUHINNAD SAID: L. Lilleorg, E. Tartes, V. Ploompuu, L. Kink, E. Pürg, V. Aab, E. Mälberg, A. Paas, A. Paljak, M. Ariko.

TSCHELJUSKINI MARGID.

Tegev ja vastutav toimetaja: M. Nurmik. Toim. sekr.: A. Tonska. Talitusjuht: A. Sagim. Väljaandja: Tartumaa Õpetajate Liit. Tellimishind postiga: 1 kuu — 20 s., 2 kuud — 40 s., 3 kuud — 50 s., aastakäik 1 kr. Raamat-ajakiri „Laste Jututuba“ ühes „Õpilastelega“ tellides maksab 3 kuud — 20 s., 6 kuud — 40 s., aastakäik (12 raam.) 75 s. — Kuulutuste hinnad: Kuulutusküljel — 5 s. mm., lehe ees — 10 s. mm., tekstis — 12 s. mm., teksti kirjaga 15 s. mm. — E. K. Ü. „Postimehe“ trükk, Tartus 1935.